

Till de allmänna domstolarna

Förfarandet vid förordnande av allmänna intressebevakare ändras fr.o.m. 1.10.2016

Reformen av rättshjälpens och intressebevakningens organisation

Reformen av rättshjälpens och intressebevakningens organisation träder i kraft den 1 oktober 2016. Om ändringarna i samband med reformen föreskrivs i lagen om statens rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt (477/2016) samt justitieministeriets förordning om rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten, om rättshjälpsbyråernas och intressebevakningsbyråernas verksamhetsställen samt om de kommuner för vilkas intressebevakningstjänster rättshjälps- och intressebevakningsdistriktet ansvarar (608/2016) som utfördats med stöd av den.

Efter reformen finns det sex rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt i landet. Inom distrikten finns 3-4 rättshjälpsbyråer och 3-4 intressebevakningsbyråer. På Åland finns en rättshjälps- och intressebevakningsbyrå.

De allmänna domstolarna har informerats om ändringen genom justitieministeriets brev 30.6.2016 OM 7/33/2016.

Förfarandet vid förordnande av intressebevakare ändras till den del det gäller allmänna intressebevakare. Den gällande lagen om ordnande av intressebevakningstjänster i förmyndarverksamheten (575/2008) upphävs den 1 oktober 2016 och allmänna intressebevakare förordnas därefter enligt lagen om statens rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt.

Ändringar i domstolarnas verksamhet

Speciellt följande ändringar i förfarandet vid förordnande av intressebevakare gäller domstolarna:

1. Förordnande av en allmän intressebevakare

Till allmän intressebevakare förordnas alltid en allmän intressebevakare inom ett visst rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt (t.ex. en allmän intressebevakare inom Södra Finlands rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt). I beslutet anges inte namnet på en enskild byrå eller ordningsnumret för en allmän intressebevakare.

Ändringen gäller enbart förordnande av allmänna intressebevakare. När det gäller förordnande av privata intressebevakare är förfarandet som tidigare.

2. Hörande

Domstolen har inte längre en lagstadgad skyldighet lag att höra rättshjälps- eller intressebevakningsdistriktet innan beslutet fattas. Om den intressebevakningsbyrå vars allmänna intressebevakare ska sköta uppdraget visar sig vara jävig, ska intressebevakningsbyrån överföra förordnandet till en ojävig byrå.

Ett undantag utgörs dock av situationer där intressebevakningsuppdraget enligt arbetsordningen ska skötas av en tjänsteproducent. I dessa fall ska tjänsteproducenten höras på lämpligt sätt. Förmyndarmyndigheterna har anvisats att höra tjänsteproducenten i samband med ansökan och utlåtande. Domstolen överväger om detta hörande är tillräckligt.

3. Sändande av ett beslut som gäller förordnande av en allmän intressebevakare

Enligt lagen ska domstolen sända beslutet om förordnande av en allmän intressebevakare till den intressebevakningsbyrå eller annan tjänsteproducent som avses i rättshjälps- och intressebevakningsdistriktets arbetsordning. Det rekommenderas att det undertecknade beslutet sänds per e-post till intressebevakningsbyråns officiella e-postadress.

Beslutet om förordnande av en allmän intressebevakare ska fortsättningsvis enligt 65 § 3 mom. i lagen om förmyndarverksamhet sändas även till förmyndarmyndigheten för att införas i registret över förmyndarskapsärenden. Det rekommenderas, att beslutet sänds per e-post till förmyndarmyndighetens officiella e-postadress.

3.1. Ärenden där ansökan görs eller yttrande begärs av förmyndarmyndigheten

Förmyndarmyndigheterna har anvisats att i sina ansökan ange till vilken intressebevakningsbyrå eller vilken tjänsteproducent domstolen ska sända beslutet. Också när ansökan görs av någon annan än förmyndarmyndigheten och domstolen har bett förmyndarmyndigheten yttra sig om ärendet, ska förmyndarmyndigheten reda ut till vilken intressebevakningsbyrå beslutet enligt arbetsordningen ska sändas och meddela detta i sitt yttrande.

3.2. Ansökan som görs av någon annan än förmyndarmyndigheten och yttrande inte begärs av förmyndarmyndigheten

Om ansökan görs av någon annan än förmyndarmyndigheten och yttrande inte har begärts av förmyndarmyndigheten, sänder domstolen beslutet enligt 16 § 1 mom. i lagen till en intressebevakningsbyrå eller annan tjänsteproducent enligt vad som bestäms i rättshjälps- och intressebevakningsdistriktets arbetsordning.

Rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten ställer sina arbetsordningar, till den del de gäller förordnande av intressebevakare, till tingsrätterna under den första veckan i oktober 2016. De gällande arbetsordningarna finns tillgängliga också på webbplatsen oikeus.fi under fliken Allmän intressebevakning / Organisation.

4. Förordnande av en allmän intressebevakare från ett annat rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt än den som fastställs enligt huvudmannens hemkommun

Enligt 16 § 3 mom. i den nya lagen får som intressebevakare även förordnas en allmän intressebevakare inom något annat distrikt än det som avses i 1 § 4 mom., om huvudmannens intresse av särskilda skäl kräver det. Innan förordnandet meddelas ska det andra rättshjälps- och intressebevakningsdistriktet höras på lämpligt sätt.

Oftast görs ansökan av förmyndarmyndigheten, och i dessa fall hör förmyndarmyndigheten distriktet i fråga. Domstolen överväger om detta hörande är tillräckligt.

Om ansökan görs av någon annan än förmyndarmyndigheten och yttrande inte har begärts av förmyndarmyndigheten, ska domstolen enligt lagen höra rättshjälps- och intressebevakningsdistriktet i fråga.

Anvisningar och information

Närmare anvisningar om förfarandena enligt den nya lagen har beretts i ett samarbete mellan justitieministeriet, enheten för styrning och utveckling av magistraterna, magistraterna samt företrädare för den allmänna intressebevakningen och domstolarna. Domstolarnas företrädare i beredningen har varit tingsdomare Ahti Kontturi från Uleåborgs tingsrätt. Som bilaga till detta brev finns hans promemoria av den 26 september 2016 om sändande av domstolens meddelanden och beslut i intressebevakningsärenden.

Om förfarandet har därtill utarbetats anvisningar till förmyndarmyndigheterna och den allmänna intressebevakningen. Som bilaga till detta brev sänds justitieministeriets anvisning till rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten samt anvisningen som enheten för styrning och utveckling av magistraterna skickat till förmyndarmyndigheterna till domstolarna för kännedom. Av anvisningarna framgår på vilket sätt förmyndarmyndigheterna och intressebevakningsbyråerna ska sköta ärenden som gäller förordnande av intressebevakare enligt det nya förfarandet.

Förmyndarmyndigheterna och intressebevakningsbyråerna har ombetts att ordna möten med de lokala förmyndarmyndigheterna, intressebevakningsbyråerna och tingsrätterna för att komma överens om de gemensamma förfarandena.

Som bilaga ingår också kontaktinformationen för rättshjälps- och intressebevakningsdistriktens personal.

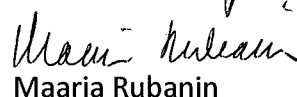
Närmare upplysningar om ärendet ges av regeringsrådet Maaria Rubanin 02951 50410 och regeringssekreterare Päivi Tiainen-Hyrkäs 02951 50262.

Biträdande avdelningschef

Heikki Liljeroos

Regeringsrådet

Maaria Rubanin

SÄNDLISTA

Högsta domstolen
Hovrätterna
Tingsrätterna

BILAGOR

Bilaga 1. Promemoria av domstolens meddelanden och beslut i intresse bevakningsärenden 26.9.2016.

Bilaga 2. Brev till rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten 20.9.2016

Bilaga 3. Brev till magistraterna 20.9.2016

Bilaga 4. Kontaktuppgifter

BILAGA 1

Ahti Kontturi PROMEMORIA
tingsdomare
Uleåborgs tingsrätt 26.9.2016

SÄNDANDE AV TINGSRÄTTENS MEDDELANDEN OCH BESLUT I INTRESSEBEVAKNINGSSÄRENDEN

1. Syftet med denna promemoria

Denna promemoria har samband med reformen av den allmänna rätthjälpens organisation som genomförs genom lagen om statens rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt (477/2016). Till följd av lagen har man vid Uleåborgs tingsrätt utrett om ändringarna i förfarandet vid förordnande av allmänna intressebevakare förutsätter ändringar i förfarandena vid sändande av tingsrättens beslut och meddelanden i intressebevakningsärenden.

I intressebevakningsärenden som behandlas vid tingsrätten kan de olika parterna i ett enskilt ärende vara såväl sökande, annan part som den som ska höras. Bestämmelserna om förfarandet vid sändande av beslut och meddelanden finns spridda i olika författningar. Syftet med denna promemoria är att finna lämpliga och enhetliga förfaranden när det gäller sändandet av beslut och meddelanden i olika situationer.

2. Central lagstiftning samt praxis vid sändande av meddelanden och beslut

I ansökningsärenden ska den som har del i saken och som är närvarande när behandlingen avslutas upplysas om den dag då beslutet kommer att ges. Den som har del i saken och som inte är närvarande när behandlingen avslutas ska i god tid innan beslutet ges skriftligen underrättas om den dag då beslutet kommer att ges, om ansökningsärendet har avgjorts på annat sätt än sökanden eller någon annan som har del i saken har begärt (8 kap. 11 § 2 mom. i rättegångsbalken). När någon som har del i saken, enligt 2 mom. ska underrättas om den dag då beslutet ges, ska beslutet från och med denna dag finnas tillgängligt i kansliet.

Ett beslut som gäller förordnande av en allmän intressebevakare ska sändas till en intressebevakningsbyrå eller annan tjänsteproducent enligt vad som bestäms i rättshjälps- och intressebevakningsdistriktets arbetsordning (16 § 1 mom. i lagen om statens rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt).

Ett beslut som ska införas i registret över förmynderskapsärenden och ändring av ett sådant beslut, ska omedelbart efter det att beslutet gavs eller avkunnades meddelas till den magistrat som är förmyndarmyndighet. Om beslutet ska iakttas först när det har vunnit laga kraft, ska meddelandet dock lämnas först efter det att beslutet har vunnit laga kraft. I det sistnämnda fallet lämnas meddelandet av den domstol där ärendet senast varit anhängigt (6 § i förordningen om förmyndarverksamhet).

Sökanden ges som expedition en kopia av beslutet eller ett intyg över den vidtagna åtgärden (8 kap. 12 § i rättegångsbalken). Till god rättsvård hör att domstolen på eget initiativ skickar beslutet minst till sökanden och enligt vedertagen praxis även till magistraten. Åtminstone i Uleåborgs tingsrätt och i vissa andra tingsrätter har det varierat till vilka andra parter beslutet har skickats på eget initiativ.

Rätten till skydd för familjeliv enligt artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna kan förutsätta att myndigheterna underrättar en handlingsförlamad persons anhöriga om betydande åtgärder som gäller denne, såsom bl.a. förordnande av intressebevakare (RJO 26.4.2010 Dnr 2171/4/08).

Var och en som enligt 72 § i lagen om förmyndarverksamhet har rätt att anhängiggöra ett ärende som gäller förordnande av intressebevakare eller begränsning av handlingsbehörigheten får söka ändring i ett sådant domstolsbeslut (80 § i lagen om förmyndarverksamhet).

3. Förfarande vid sändande av meddelanden och beslut

a) meddelande om givande av beslut

- meddelandet ska i regel sändas till dem som kan ha intresse av att söka ändring i ärendet
- till huvudmannen (trots att han eller hon inte skulle ha kunnat höras) eller dennes ombud eller intressebevakare i processen
- sökanden och annan som har del i saken, då ärendet har avgjorts på annat sätt än sökanden eller någon annan som har del i saken har begärt
- meddelandet sänds till "passiva hörda" (dvs. dem som ska höras i saken, men som inte har yttrat sig), om ärendet har avgjorts på annat sätt än vad som begärs i ansökan
- i vissa fall kan meddelandet sändas till dessa "passiva hörda", om det i ärendet har framförts yrkanden som avviker från varandra
- meddelandet ska sändas i tillräckligt god tid (per post minst 7 dagar, helst 10 dagar) före beslutet ges
- om ärendet avgörs enligt sökandens yrkande är det skäl att i meddelandet särskilt nämna att "beslutet är i enlighet med ansökan"

b) beslut / meddelande om en anteckning som ska införas i registret över förmynderskapsärenden

- till sökanden
- till huvudmannen (trots att han eller hon inte skulle ha kunnat höras) eller dennes ombud eller intressebevakare i processen
- till den privata intressebevakaren eller när det gäller allmänna intressebevakare till den intressebevakningsbyrå eller tjänsteproducent som ärendet gäller
- till magistraten
- det rekommenderas att en kopia av det undertecknade beslutet sänds minst till myndighetens officiella e-postadress den dag då beslutet ges
- om beslutet ska iakttas först när det har vunnit laga kraft, ska detta nämnas särskilt i beslutet

Bilaga 4**KONTAKTUPPGIFTER TILL RÄTTSHJÄLPS- OCH INTRESSEBEVAKNINGSDISTRIKTEN
1.10.2016****Södra Finlands rättshjäps- och intressebevakningsdistrikt**

etela-suomi.oaevpiiri@oikeus.fi

Porkkalagatan 13 G, 00180 Helsingfors

Direktören för rättshjäps- och intressebevakningsdistriktet Marjo Kurki, t. 050 447 1507,
marjo.kurki@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Aira Sahikoski, aira.sahikoski@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Saana Suvaste, saana.suvaste@oikeus.fi

Ekonomi- och personalsekreterare Saara Tillgren, saara.tillgren@oikeus.fi

Östra Finlands rättshjäps- och intressebevakningsdistrikt

ita-suomi.oaevpiiri@oikeus.fi

Kauppakatu 30, 3krs, 80100 Joensuu

Direktören för rättshjäps- och intressebevakningsdistriktet Esa Kyllästinen, t. 050 380 0448,
esa.kyllastinen@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Asta Ruokolainen, asta.ruokolainen@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Merja Törrönen, merja.torronen@oikeus.fi

Sydöstra Finlands rättshjäps- och intressebevakningsdistrikt

kaakkois-suomi.oaevpiiri@oikeus.fi

Sibeliuksenkatu 21, 13100 Tavastehus

Direktören för rättshjäps- och intressebevakningsdistriktet Teemu Jokinen t. 050 372 2424,
teemu.jokinen@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Jaana Perälä, jaana.perala@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Mira Serttilä, mira.serttila@oikeus.fi

Sydvästra Finlands rättshjäps- och intressebevakningsdistrikt

lounais-suomi.oaevpiiri@oikeus.fi

Humlegårdsgatan 1, 4. vån, 20100 Åbo

Direktören för rättshjäps- och intressebevakningsdistriktet. Lasse Fager, t.050 310 1682,

lasse.fager@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Catharina Asplund, catharina.asplund@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Mirja Alho, mirja.alho@oikeus.fi

Ekonomi- och personalsekreterare Päivi Paasikari, paivi.paasikari@oikeus.fi

Västra och inre Finlands rättshjäps- och intressebevakningsdistrikt

lansi-suomi.oaevpiiri@oikeus.fi

PB 143, 40101 Jyväskylä

Direktören för rättshjäps- och intressebevakningsdistriktet Teija Hyytiäinen, t. 029 56 60840 ja 050 3800179, teija.hyytiainen@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Ulla-Maija Varvas, ulla-maija.varvas@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Seija Soininen, seija.soininen@oikeus.fi

Ekonomi- och personalsekreterare Sinikka Vakkanen, sinikka.vakkanen@oikeus.fi

Norra Finlands rättshjäps- och intressebevakningsdistrikt

pohjois-suomi.oaevpiiri@oikeus.fi

Hallituskatu 13-17 D, 4. vån, 90100 Uleåborg

Direktören för rättshjäps- och intressebevakningsdistriktet Kari Hietala, t. 029 56 61441, kari.hietala@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Lea Isomaa, hallintosihtööri. lea.isomaa@oikeus.fi

Förvaltningssekreterare Sirpa Ängeslevä-Karjalainen, sirpa.angesleva-karjalainen@oikeus.fi

